

Removing excess milk from cereal on Shabbat

Q When I give cereal to my baby, I usually pour enough milk in to make it wet and soft, but then strain most of the milk out into the sink so that he should not make too big a mess. On Shabbat, I simply hold back the cereal with my fingers, as using a utensil is a problem of *borer* (sorting). Is that sufficient to solve the problem?

1. משנה ברורה סי' שיט

... ואקדים לזה הסימן הקדמה קצרה, והוא: אין חל איסור בורר מן התורה כי אם באחד משלשה אופנים, שאז דרך ברירה היא כן בחול. (א) אם בורר פסולת מן האוכל אפילו בורר בידו ודעתו לאכול מיד ג"כ חייב, שזהו דרך ברירה בחול לבורר הפסולת מן האוכל. (ב) אם הוא בורר בכלי שדרך לבורר בה, כגון בנפה וכברה, חייב אפילו הוא בורר האוכל מן הפסולת ודעתו לאכול מיד, שכן דרך הבורר בכלי, פעמים הוא בורר האוכל מן הפסולת, כגון שנקבי הכברה דקין והאוכל הוא גם, ופעמים הוא להיפוך [ואם הוא בורר בכלי שאין דרך לבורר בה, פטור אבל אסור וכדלקמיה]. (ג) אפילו אם הוא בורר אוכל מן הפסולת ובידו, אך שדעתו לאכול לאחר זמן, חייב. ואינו מותר לבורר כי אם באופן שיזהר בכל ג' אופנים: דהיינו, שיבורר האוכל מן הפסולת, וגם שהברירה יהיה בידו ולא בכלי, וגם שיהיה דעתו לאכול מיד, שאז לאו דרך ברירה היא אלא דרך אכילה היא.

2. שמירת שבת כהלכתה

פרק ג סעי' מה והעי' קכו

בכלל "יד" נחשבים גם כף, כפית, מזלג וסכין, כשהם משמשים כ"יד ארוכה", כגון המוציא במזלג בשר מן המרק על מנת לאוכלו, המסיר במזלג את הבשר מן העצם שבצלחתו על מנת לאוכלו, וכן הקולף בסכין את הקליפה של הנקניק על מנת לאוכלו.

שם, הערה קכו

... וי"ל דהיכי שהכף משמשת ידא אריכתא מחמת שאינו רוצה ללכלך את ידו, או מחמת שהוא מרוחק ואינו יכול להגיע שם בידו, או מחמת שהוא דבר לח ואינו יכול ליקח בידו, הנה כבורר בידו ודרך אכילה בכך ומותר, משא"כ בס"ק נה ו-סב, שע"י הכף והמזלג נברר ביתר קלות מאשר בידו, שנמצא שמסתייע למעשה הברירה, ולכן זה נחשב לבורר באמצעות כלי

3. שמירת שבת כהלכתה פרק ג סעי' כג

סלט ירקות שמעורב בהם בצל, מי שאינו אוהב את הבצל - אסור להסירו, אלא יקח את הירקות וישאיר את הבצלים, או יסיר את הבצלים ויאכיל אותם לחברו שהוא אוהב אותם.

4. ט"ז אורח חיים סי' שיט ס"ק יג

ע"י מפה כו' - עיין מה שכתבנו מזה בסי' ש"כ ס"א, מענין מציצת פירות, ועיין מה שכתבנו מזה בסי' תק"ו, דלהראב"ד יש איסור כשנופלים זבובים לכוס, שלא יוציא הזבובים לבדן מן הכוס, דהוה ליה כבורר פסולת, אלא יקח מן המשקה קצת עמהם, וע"ש: